

## CASTELLS CATALANS

## TORRE RAMONA

Nom del castell: Torre Ramona  
Data de construcció: XVI  
Municipi: Subirats  
Comarca: Alt Penedès  
Altitud: 146 m  
Coordenades: E 401379.6 N 4586206.4  
(UTM31N - ETRS89)  
Com arribar-hi: sortint de Sant Sadurní d'Anoia per la carretera C-243B en direcció a Gelida i una vegada passem per sota d'autopista AP-7 arribem a aquesta torre, situada a la nostra dreta.

A mitjan segle passat, el *Diccionario Madoz* (XIV —Madrid, 1849)— enregistra l'existència, en el terme de Subirats, d'«un antiguo castillo derruido, con grandes subterráneos y cisternas». S'hi continuava amb la indicació de «varias sepulturas del tiempo de los árabes; un edificio denominado Torre de Ramona, con 8 ó 10 casas contiguas; por medio de dos pequeños montes pasa un profundo torrente, en el fondo del cual se ven las ruinas de una capilla llamada de la Font Santa; al pie de ésta había una fuente de aguas calientes, etc.».

A la llinda del portal de l'església parroquial de Sant Pere —la capella que fou del castell— campeja la data «1807», moment sens dubte d'alguna

reforma. L'església és de factura romànica de transició, car les seves voltes de coberta assenyalen el punt d'ametlla. A la nau del costat de l'Evangelí, en cambril practicable i espaiós, és venerada la imatge de la Verge de la Font Santa duta, en romiatge i devoció, per murcians atrets per l'homonímia amb llur patrona la Verge de la Fuensanta. La imatge antiga desaparegué en el saqueig del 1936, quan també fou destruïda la rectoria.

Al costat del clos de la Torre Ramona existeix la capella de Sant Joan, de molt antiga tradició. Aquest lloc és conegut per Subirats de Baix. La parroquialitat de Sant Pere de Subirats fou traslladada a la capella de Sant Joan, de la Torre Ramona el 1930. Cal afegir que la construcció de la Torre Ramona obeeix a la clàssica etapa de la transformació dels castells en palaus. A l'esmentada mansió, l'escut dels Gralla indica pla bé que es tracta d'una edificació del segle XVI. El palau, amb les pertinences, fou venut per Gastó de Montcada i Gralla, el gener del 1611, a Josep de Milsocós, per 37.000 lliures, i passà anys després, a ésser propietat de Ramon de Ramona. La família Ramona o, més ben dit, Ramon, fou defensora de la causa de Carles





*Façana principal de la Torre Ramona.*

d'Àustria i, per això, el rei Felip V va segrestar-ne transitòriament els béns.

L'excursionista Artur Osona va escriure, el 1893: «La Torre Ramona és un antic edifici de plan-



*Interior de la Torre Ramona.*

ta quadrada, ara renovat, amb visibles indicis d'haver estat voltat per un mur emmerletat. En lo pati crida l'atenció l'escala i la galeria d'estil gòtic (del segle XVI). En lo celler hi ha la boca d'una mina que comunicava amb lo castell. Avui pertany a D. Àlvar de Fortuny, que posseeix un ben ordenat arxiu que conté interessants notícies referents al Senyoriu de Subirats. Prop de la mateixa casa hi ha la capella de Sant Joan, petita església sufragània que conserva traces de sa primitiva fàbrica romànica».

Nota: per fer aquest escrit he extret la informació històrica del Volum III de l'obra sobre *Els Castells Catalans* publicada per l'editor Rafael Dalmau en la seva segona edició de l'any 1992.

Jordi Gironès i Vilardebò  
Desembre de 2007